

Д О К Л А Д**ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНА ПРОВЕРКА
НА СОФИЙСКИ АПЕЛАТИВЕН СЪД**

На основание чл.114 ал.1 т.9 от Закона за съдебната власт и в изпълнение на заповед № 2510/ 16.10.2017 год. на председателя на Върховния касационен съд, за периода от 18.10.2017 год. до 25.10.2017 г. беше извършена проверка на организацията на дейността на Софийски апелативен съд във връзка с издадена заповед № А-1198 от 04.10.2017 г. на административния ръководител на съда от комисия в състав: Емануела Балевска - председател на Второ гражданско отделение на Върховния касационен съд (ВКС), Татяна Върбанова - съдия в Търговска колегия на ВКС и Борис Илиев - съдия от Гражданска колегия на ВКС.

Съгласно цитираната по-горе заповед на председателя на Върховния касационен съд, комисията следваше да провери конкретни обстоятелства и да даде отговор на конкретни въпроси, посочени в заповедта. След извършена документална проверка и събеседване със съдии от Софийски апелативен съд, комисията прави следните констатации по поставените въпроси:

1. Спазен ли е принципът на случаен подбор по чл.9 ЗСВ при разпределението на търговско дело № 2632/ 2017 по описа на САС?

Разпоредбата на чл.9 ЗСВ, отнесена към структурата на Софийски апелативен съд (САС), изисква при постъпване на конкретно търговско дело в съда то да бъде разпределено електронно измежду съдиите в Търговското отделение на принципа на случайния подбор.

Търговско дело № 2632/2017 г. на Софийски апелативен съд е образувано по въззивни жалби на [фирма] АД и на Б. А. М. - синдик на [фирма] ЕООД срещу решение на Кюстендилски окръжен съд № 12 от 23.02.2017 г. по т.д.№ 57/ 2016 г. С това решение са отхвърлени предявените от [фирма] АД против [фирма] ЕООД (в несъстоятелност) установителни искиове за вземания в общ размер 102 229 519,75 лв.

По т.д.№ 2632/2017 г. на САС (**приложение № 1 - копие от делото**) към момента на проверката са приложени два протокола за извършено електронно разпределение. И двата са съставени от Стефан Гроздев - към онзи момент заместник на административния ръководител и председател на Търговско отделение на съда. Първият протокол за избор на съдия - докладчик е от 26.05.2017 г. 12:57:07 и съобразно съдържанието му разпределението на делото е извършено автоматично, а разпределен съдия е Даниела Ангелова Марчева. Вторият протокол за избор на съдия докладчик (преразпределение) с

дата 26.05.2017 г. 13:41:54 също показва автоматичен начин на разпределение, като разпределен съдия е Милен Георгиев Василев. Като причина за извършване на преразпределение е посочена заповед № А-520/ 26.05.2017 г. (**приложение № 2**).

Копие от тази заповед бе представена на комисията, същата е издадена от Даниела Дончева като административен ръководител на САС във връзка с встъпването на Христо Лазаров на длъжност съдия в Апелативен съд - София, Търговска колегия. Със заповедта са определени съдиите в 8-ми състав на Гражданска колегия и 13-ти състав от Търговска колегия, като съдия Даниела Марчева е определена за член на осми граждански състав. На същата е възложено да поеме на доклад неприключените граждански дела на съдия Капка Павлова, докато неприключените въззивни търговски дела, разпределени на доклад на съдия Даниела Марчева следва да се поемат от Христо Лазаров.

Трети протокол за извършено електронно разпределение по търговско дело № 2632/ 2017 г. на САС не беше приложен към момента на проверката, приложена беше заповед № А-1198/04.10.2017г. (приложение № 3). На комисията бе представена допълнително извадка от История на съдийските назначения по Автоматизираната система за управление на делата на САС (**приложение № 4**), според която на 05.10.2017 г. 10:52:07 е извършено ръчно преразпределение на делото, въз основа на което разпределеният съдия Милен Василев и заменен със съдия Даниела Дончева. Като причина за преразпределението е посочена Заповед № А-1198/04.10.2017 г. Комисията изиска справка от съдебния администратор на САС (**приложение № 5**), видно от която това преразпределение не е отразено в сървъра на Висшия съдебен съвет.

2. Приети ли са правила за случайно разпределение на делата?

В САС действат Вътрешни правила за случайно разпределение на делата (**приложение № 6**), утвърдени от административния ръководител Даниела Дончева на 16.01.2017 г. и в действие от тази дата, като с тях са отменени правилата, действали от 27.10.2016 г. до този момент.

3. Съобразени ли са правилата с приетата с решение на ВСС Единна методика по приложението на принципа на случайното разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните, апелативните и специализираните съдилища?

Като цяло Вътрешните правила съответстват на Единната методика. Доколкото проверката е инициирана по повод заповед на административния ръководител на САС, с която се извършва

переразпределение на вече разпределени според принципа на случайния подбор дела, комисията съсредоточава вниманието си върху раздел V от Вътрешните правила, където са уредени отклоненията от принципа на случайно разпределение чрез електронната система за разпределение.

Според т.19 от Вътрешните правила Повторно разпределение на вече разпределено дело може да се извърши 1.при самоотвод или направен отвод, който е бил уважен; 2. при заместване на съдия, който отсъства по обективни причини в деня на насроченото заседание по делото; 3. при поемане на делата на съдия, преместен в друг съдебен състав; 4. при заместване на съдия, командирован от САС във ВКС; 5. при връщане на командирован във ВКС съдия; 6. при отлагане на делата по мерки за неотклонение за друга дата, делото се разпределя на съдия, член на дежурния състав.

Съгласно т.4.4. от Единната методика повторно разпределение на вече разпределено дело се извършва:

а/ при самоотвод или при направен отвод, който е бил уважен.

б/ при смяна на съдията-докладчик по други причини.

Съпоставката показва, че в т.19 от Вътрешните правила са уредени пет случая на смяна на съдия-докладчик по други причини, когато се пристъпва към ново електронно разпределение. Единната методика обаче не допуска при новото разпределение да се избегне принципът на случайния подбор. Вътрешните правила на САС обаче допускат това, тъй като според т.20 в случаите на смяна на съдията - докладчик административният ръководител и председател на съда или негов заместник издава писмена заповед, с която определя заместващия съдия; копие от заповедта се прилага по делото, а в електронната папка на делото деловодителят или секретарят отразява ръчно промяната, съобразно заповедта. Според тази редакция на т.20 вр. т.19.3 от Вътрешните правила, преместването на съдия в друг съдебен състав дава възможност всички вече разпределени му дела да бъдат переразпределени на друг конкретно определен съдия, без да се спазва принципа на случайния подбор. Съобразно т. 4.1.2 от Единната методика обаче, прилагане на подбора чрез опция „определен“ по граждански, търговски и фирмени дела е възможно само в конкретно изброени хипотези: след отмяна на съдебен акт, прекратяващ производството по делото; при разделяне на производството по обективно и субективно съединени иски и при връщане на дело на първоинстанционен съд поради неправилното му администриране. Преместването на съдията в друг съдебен състав следва да е основание за ново електронно разпределение по смисъла на т.4.4 от Единната методика, но това повторно разпределение не може да се извърши при прилагане на подбора чрез опция „определен“ по т.4.1.2

(т.нар. във Вътрешните правила „ръчно“ разпределение). Аргумент в тази насока е и практиката в Софийски апелативен съд при другата предвидена в т.4.4 от Единната методика хипотеза - самоотвод или уважен отвод на член на съдебния състав. В този случай винаги се извършва ново електронно разпределение не чрез опция „определен“ („ръчно“), а при спазване на принципа за случаен подбор. Няма основание в случаите по т.4.4.а/ този принцип да бъде прилаган, а да не бъде прилаган в случаите по т.4.4.б/. Не може да бъде аргумент за обратното правилото по т.4.1.4 от Единната методика, според което за времето на отсъствие на съдията- докладчик или на друг член на състава административният ръководител определя негов заместник, съобразно утвърдените вътрешни правила. То касае хипотеза на временно отсъстващ по обективни причини съдия, а не съдия, преместен в друг съдебен състав.

4. Как са определени съдиите и съдебните състави в Софийския апелативен съд по отделения и колегии?

Разпределението на съдиите от Софийски апелативен съд по отделения е извършено със заповед на административния ръководител № А-852/ 16.10.2012 г. (**приложение № 7**) въз основа на решение на Общо събрание на съдиите, взето на 11.10.2012 г. (**приложение № 8**). Според това решение в съда има Наказателно, Гражданско и Търговско отделение, като в първото са разпределени 20 съдии, във второто - 14 съдии и в третото - 10 съдии (съдия Даниела Дончева е определена за съдия в Гражданско отделение).

Разпределението на съдиите по състави се извършва със заповеди на административния ръководител на САС. Такова разпределение на съставите в Гражданско и Търговско отделение е извършено със заповед № А-455/ 15.09.2009 г. (**приложение № 9**) на председателя на Софийски апелативен съд. Със заповеди №№ А-656/ 31.07.2012 г., А-801/ 29.09.2015 г., А-577/ 01.07.2016 г., А-556/ 05.06 2017 г. (**приложения №№ 10, 11, 12, 13**) съдия Даниела Дончева е определена за председател на 7-ми състав на Гражданско отделение. Със заповед № А-969/ 01.12.2014 г. (**приложение № 14**) съдия Милен Василев е определен за член на 6-ти състав на Търговско отделение. Съдия Стефан Гроздев е определен за председател на 11-ти състав в Търговско отделение със заповед № А- 969/ 01.12.2014 г. (**приложение № 15**).

5. Да се извърши проверка по изнесените в заявlenie на съдия Милен Василев факти и обстоятелства, като се изясни от какво е обусловена необходимостта от преместването му в друг състав и спазени ли са разпоредбите на Закона за съдебната власт?

В заявlenie на съдия Милен Василев вх.№ 700/ 06.10.2017 г.,

(приложение № 16) адресирано до председателя и всички съдии на Софийски апелативен съд, се изнасят следните твърдения: че с протокол за случайно разпределение от 26.05.2017 г. му е разпределено т.д.№ 2632/ 2017 г.; че преди насроченото съдебно заседание за 27.09.2017 г. председателят на САС е изискал делото; че на 03.10.2017 г. е овакантено мястото на съдия Стефан Гроздев в 11-ти състав на Търговско отделение; че за заседанието, в което е следвало да участва съдия Стефан Гроздев на 02.10.2017 г. е бил заменен от председателя на съда Даниела Дончева без да има решение на Общото събрание за преместването ѝ в търговско отделение; че на 04.10.2017 г., в качеството си на административен ръководител Даниела Дончева е издала заповед, с която премества Милен Василев от 6-ти в 11-ти състав на Търговско отделение, като поема всичките разпределени му дела, без да се извърши ново разпределение по принципа на случайния подбор. Заявлението съдържа също някои негативни за председателя на САС заключения и оценки на съдия Милен Василев, които могат да бъдат обсъждани от Етична, а не от настоящата комисия.

При събеседването със съдия Милен Василев същият заяви . че поддържа всичко изложено от него в заявлението му.

Комисията установи, че с протокол за случайно разпределение от 26.05.2017 г. т.д.№ 2632/ 2017 г. е преразпределено, при спазване на принципа на случайния подбор, от съдия Даниела Марчева на съдия Милен Василев. По делото е проведено едно съдебно заседание , по което докладчик и член на съдийския състав е бил съдията Милен Василев . Същото е отложено за събиране на доказателства. Няма категорични данни дали преди насроченото съдебно заседание за 27.09.2017 г. председателят на Софийски апелативен съд е изискавал делото.

На 27.09.2017 г. административният ръководител - председател на Софийски апелативен съд Даниела Дончева издава заповед № А- 1168 **(приложение № 17)** във връзка решение на Народното събрание за избор на Стефан Гроздев за член на ВСС и предстоящото му встъпване в длъжност на 03.10.2017 г. Със заповедта са определени съдиите, които да вземат участие в насроченото за 02.10.2017 г. съдебно заседание на 11-ти състав на Търговско отделение: председател - Даниела Дончева и членове - Бистра Николова и Тодор Тодоров.

На 03.10.2017 г е съставен акт № 107 **(приложение № 18)** за напускане на длъжността „заместник на административния ръководител” и „съдия” от Стефан Гроздев. На следващия ден, 04.10.2017 г., председателят на Софийски апелативен съд Даниела Дончева издава няколко заповеди: със заповед № А-1196 **(приложение № 19)**, във връзка с освобождаването на длъжността на Стефан Гроздев, нарежда съдия Бистра Николова Атанасова да

изпълнява задълженията на председател на Търговско отделение на съда; със заповед № 1197 (**приложение № 20**) определя съдиите в 1-ви, 2-ри, 4-ти и 5-ти състав на Наказателно отделение; със заповед № А-1198 (**приложение № 21**) определя съдиите в 6-ти и 11-ти състави на Търговско отделение и в 7-ми и 12-ти състав на Гражданско отделение. Последната заповед е мотивирана с освобождаването от длъжност на съдия Стефан Гроздев, прекратяване на командировката на съдия Даниела Марчева, завръщане на работа след отпуск по майчинство на съдия Джулиана Петкова и определянето на съдия Бистра Николова за изпълняващ функциите председател на Търговско отделение. С тази заповед съдия Милен Василев е определен за втори член в 11-ти състав на Търговско отделение, а съдия Даниела Дончева - за председател на 6-ти състав на Търговско отделение. Наредено е съдия Даниела Дончева да поеме на доклад неприключените въззивни търговски дела, разпределени на съдия Милен Василев, а съдия Милен Василев да поеме на доклад неприключените въззивни търговски дела, разпределени на съдия Стефан Гроздев.

Няма взето решение от Общото събрание на съдиите в Апелативен съд - София за преместване на съдия Даниела Дончева за съдия в Търговско отделение на съда. С посоченото по-горе решение от 11.10.2012 г. тя е определена за съдия в Гражданско отделение.

От какво е обусловена необходимостта от преместването на съдия Милен Василев в друг състав на Търговско отделение, комисията не може да установи от самата заповед, с което това е извършено. Мотивите, които се съдържат в заповедта, нямат пряко отношение към преместването на съдия Милен Василев - то не е обусловено нито от освобождаването от длъжност на съдия Стефан Гроздев, нито от прекратяване на командировката на съдия Даниела Марчева, нито от завръщане на работа след отпуск по майчинство на съдия Джулиана Петкова, нито от определянето на съдия Бистра Николова за изпълняващ функциите председател на Търговско отделение. При събеседването със съдия Даниела Дончева, същата посочи пред комисията като мотив за взетото от нея решение наличието на освободена длъжност в Търговско отделение, която не би могла да бъде попълнена със съдия от това отделение. Обстоятелството, че не е поела делата, разпределени на освободения от длъжност Стефан Гроздев, съдия Дончева обяснява с факта, че член на 11-ти състав е съдия Бистра Николова. След определянето на съдия Николова за изпълняващ функциите председател на търговско отделение, включването на съдия Дончева в този състав би довело до комплектуването му с двама административни ръководители, което по мнение на съдия Дончева би било неприемливо.

Комисията счита, съобразно изложеното в т.3 от настоящия

доклад, че при издаването на заповед № А-1198/ 04.10.2017 г. не е спазена разпоредбата на чл.9 Закона за съдебната власт. Делата на преместения от един състав на Търговско отделение на САС в друг състав на същото отделение съдия са преразпределени „ръчно“, без да е спазен принципа на случайния подбор.

6. Каква е практиката при упражняване на правомощието на председателя на съда по чл.106 ал.1 т.6 ЗСВ, съответно кои състави председателства съдия Даниела Дончева? В какви хипотези се е налагала необходимост председателят на съда да замества съдии?

При събеседването със съдия Даниела Дончева същата заяви, че от момента на заемането на длъжността административен ръководител - председател на Апелативен съд - София, не се е възползвала от правомощието си по чл.106 ал.1 т.6 ЗСВ. Извън поменатия по-горе случай на 02.10.2017 г., в който е замествала съдия Стефан Гроздев предвид предстоящото негово напускане, съдия Дончева не е замествала други съдии.

7. Има ли взето решение към 04.10.2017 г. на Общото събрание на съдиите от Софийския апелативен съд за определяне на броя и съставите на отделенията, съгласно чл.104 ал.2 вр. чл.85 ал.3 т.1 ЗСВ? В този смисъл допуснати ли са нарушения и противоречи ли заповед № А-1198 от 04.10.2017 г. на императивните разпоредби на Закона за съдебната власт?

Извън решението на Общото събрание от 11.10.2012 г., посочено в т.4 от настоящия доклад, няма взето друго решение за определяне на броя и съставите на отделенията. С това решение са определени броят на отделенията и съдиите, които ще работят в съответното отделение. Съставите на отделенията са определяни със заповеди на административния ръководител - председателя на Апелативен съд София, а не с решения на общото събрание на съдиите. Отговорът на въпроса, дали това противоречи на императивни разпоредби от Закона за съдебната власт, комисията счита, че е от компетентността на Висшия съдебен съвет.

При установяване на нарушения или несъответствия да бъдат дадени препоръки, с оглед преодоляване на евентуално констатирани слабости.

В съответствие с установеното в т.3 и 5 от настоящия доклад, комисията предлага на административния ръководител - председател на Апелативен съд - София, да бъде дадена препоръка за промяна на Вътрешни правила за случайно разпределение на делата, утвърдени на 16.01.2017 г., т.20 от същите, според която административният ръководител и председател на съда или негов заместник издава писмена заповед, с която определя заместващия съдия; копие от

заповедта се прилага по делото, а в електронната папка на делото деловодителят или секретарят отразява ръчно промяната, съобразно заповедта. Това правило трябва да бъде относимо само към случая, визиран в т.4.1.4 от Единната методика - при временно отсъствие на съдията-докладчик или на друг член на състава. В случаите, когато отсъствието е продължително или постоянно, спазването на принципа за случаен подбор трябва да бъде гарантирано.

Препоръчва се също да се използва съгласувателната функция на Общото събрание по т.4.1.4 от Единната методика преди утвърждаване на вътрешните правила. Също би било добре, с оглед избягване на бъдещи конфликтни ситуации, да се изиска становище от Общото събрание за утвърждаване на критерии, при които съдия може да бъде преместен от едни в друг състав на същото отделение и правила, по които това да става.

Комисия:

.....
/съдия Емануела Балевска/

.....
/съдия Татяна Върбанова/

.....
/съдия Борис Илиев/